

Тернык N.E., Bushnov V.V., Krykov A.V.
CREATION OF RATIONAL INSTRUMENTS OF MANAGEMENT BY MARKET
OF INNOVATIVE HI-TECH PRODUCTS. EXCHANGE OF INNOVATIONS
AND INVESTMENTS

Abstract. The basic elements of market of innovative hi-tech products are Considered. The modern state of infrastructure of market of innovations is presented. Organizational and economic ways are offered on forming of rational structures and management instruments in the sector of creation of scientific innovative products.

Key words: innovations, market instruments, brokers of transfer of technologies.

Толмачов С.С.

аспірант кафедри менеджменту, Одеський національний політехнічний університет

Харічков С.К.

д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту, Одеський національний політехнічний університет, kharichkov.sergey@gmail.com

**КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОЗНАКИ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ
ІННОВАТИКИ ЯК ЧИННИКА НЕОІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ ТА СТАЛОГО
РОЗВИТКУ**

Анотація: Представлена авторська концептуальна гіпотеза інвестиційної привабливості (магнетизму) інновацій як чинника неоіндустріалізації та сталого розвитку України.

Ключові слова: інновація, інвестиційна привабливість (магнетизм), неоіндустріалізація, стійкий розвиток, системність.

Реалії сьогодення у інституційному, соціальному технологічному, екологічному, економічному напрямках розвитку, від глобального аж до мікромасштабного вимірів, підпорядковані двом загальноновизнаним світовою спільнотою трендам: (а) активного втілення в життя парадигми сталого (збалансованого) розвитку та (б) кардинальних змін у світовій економіці та укладі життя людей на тлі послідовного переходу від деіндустріалізації до неоіндустріалізації.

Для обох цих трендів розвитку Світу спільною фундаментальною ознакою є інклюзивна інноватика техніко-технологічної, управлінської, організаційної, економічної, соціальної, екологічної, гуманітарної та інших складових системного розвитку.

Експертна версія Стратегії сталого розвитку України до 2030 року [1] передбачає інноваційне спрямування вектору розвитку, який ґрунтується на активному використанні знань та наукових досягнень, стимулюванні інноваційної діяльності, створенні сприятливого інвестиційного клімату,

оновленні виробничих фондів, формуванні високотехнологічних видів діяльності та галузей економіки, підвищенні енергоефективності виробництва, стимулюванні збалансованого економічного зростання, заснованому на притоці інвестицій у використання відновлюваних джерел енергії, в екологічно безпечне виробництво та «зелені» технології.

Авторитетні експертні оцінювання в якості рушійних сил нової індустріалізації використовують наступні фактори:

- бурхливий розвиток нових технологій в різних областях, починаючи з електроніки і закінчуючи появою нових матеріалів, спільне використання яких призвело до значного підвищення ефективності;

- поява нових можливостей в адаптації та індивідуалізації продукції;

- зростання важливості секторів виробництва спеціалізованих продуктів і надання спеціалізованих послуг - так званих нішевих галузей;

- розширення використання глобальних мереж, що виражається в об'єднанні ланцюгів поставок продукції та інформаційних потоків;

- зростання важливості кластерів - об'єднань підприємств, розташованих в певних районах, здатних ефективно взаємодіяти один з одним і часто пов'язаних з партнерами в усьому світі за допомогою глобальної мережі;

- збільшення частки зростаючих економік (наприклад, Китаю та Індії) в світовому виробництві;

- збільшення впливу екологічних факторів на діяльність виробників, включаючи тип вироблених товарів або вид використовуваних процесів;

- розширення використання послуг, що підтримують основну діяльність виробників;

- збільшення ролі незалежних виробників - людей з неординарними ідеями, які не бояться виступати проти усталених традицій, але найчастіше потребують підтримки для досягнення поставлених цілей.

У числі найбільш важливих компонентів політики реіндустріалізації/неоіндустріалізації наголос отримують:

- стимулювання інтересу до нестандартних сполучень нових технологій;

- розробка нових ідей, якими можуть скористатися існуючі та розвиваючі комерційні кластери;

- допомога підприємцям у включенні у світові ланцюги поставок і інформаційні потоки з метою ефективної комунікації компаній з однієї частини світу з будь-якими іншими [2].

Зазначене актуально для всіх акторів світової економіки, проте має різне звучання в залежності від досягнутого ступеня індустріалізації на попередньому етапі.

Визначально умовою успішного запровадження цих перспектив в Україні на сучасному етапі її розвитку слід визнати об'єктивну необхідність активізації інвестиційної діяльності, яка саме забезпечує інноваційні рішення та на їх основі економічне зростання, приріст соціального ефекту, збалансованість між факторами та їх результативними ефектами тощо.

Отже, з огляду на зазначене, визначається актуальність проблем інвестиційної привабливості (інвестиційного магнетизму) інноватики, як складової національної економіки України.

Розвиток механізмів інвестування та підвищення їх ефективності не можливо без термінологічної визначеності, для управління інвестиційним процесом необхідно знати сутність поняття. В науковій літературі існують різноманіття визначення поняття «інвестиційна привабливість».

Дослідивши та узагальнивши наявні підходи й особливості інвестиційної діяльності можна запропонувати таке авторське визначення інвестиційної привабливості (інвестиційного магнетизму): інвестиційна привабливість інноватики – це інтегральна характеристика окремого (або пакетного) інноваційного рішення з позиції інвестиційного клімату в системі, де таке рішення має бути запроваджено, розвитку інвестиційного потенціалу цієї системи, відповідних інвестиційних ризиків та інші ознаки залучення інвестицій для матеріалізації інноваційних рішень та наступного підвищення на їх основі рівня системного соціально-економічного розвитку.

Узагальнення бачення поняття інвестиційної привабливості різного рівня ієрархічних об'єктів (регіону, підприємства, проекту) відображає інтегральну характеристику окремих об'єктів майбутнього інвестування, зазначає оцінку наявності умов щодо інвестування на основі розробки комплексу показників та пов'язано із ранжуванням досліджуваних об'єктів для визначення перспективних напрямів інвестування.

Аналіз підходів до дефініції поняття інвестиційної привабливості не дозволяє достатньо повно розкрити особливості прояву даної категорії у сфері інвестування інноватики та потребує подальшого дослідження на засадах системного і комплексного підходів.

Сучасна теорія і практика інвестицій розглядає інвестиційну привабливість як складну економічну категорію, що є синтетичною характеристикою, яка узагальнює дію сукупності об'єктивних і суб'єктивних чинників. Інвестиційна привабливість інноватики відповідно до авторського трактування - це інтегральна синтетична характеристика, представлена сукупністю показників, що оцінюють ступінь сприятливості умов і доцільності інвестування конкретного компоненту (об'єкту) інноватики. Інвестиційну привабливість інноватики можна представити як узагальнювальну складну і багатовимірну характеристику, що синергетично об'єднує параметри зовнішнього і внутрішнього середовища в єдине якісно нове ціле.

З позиції економічної теорії інвестиційна привабливість інноватики представляє систему економічних відносин між суб'єктами (інвесторами) і об'єктами (функціональні компоненти інноватики) інвестування, що формується в процесі узгодження їхніх потреб і інтересів, здійснення вкладення капіталу. Аналізоване поняття, з одного боку, є об'єктивна характеристика, оскільки дає зріз в узагальненій формі реально існуючих особливостей функціонування об'єкта інноватики, з іншого боку, суб'єктивна - оскільки проводиться через бачення об'єкта інвестування стратегічним інвестором.

До основних методологічних положень теорії інвестиційної привабливості (магнетизму) інноватики має бути віднесено питання щодо принципів формування інвестиційної привабливості як вихідного начала, на основі якого будується будь-яка система. З цього погляду принципи (лат. *principium* – основа, першооснова) є центральним поняттям, основним положенням, що виражає закономірність постійного співвідношення з чим-небудь та є підставою і керівним правилом якої-небудь системи, що визначає той чи інший порядок використання [3].

Базуючись на узагальнені конструктивних підходів до виокремлення принципів за ознаками їх концептуальності, цілісності та технологічності [4], можливо рекомендувати наступну систему принципів формування інвестиційної привабливості інноватики, що ілюструє наведена нижче Таблиця 1.

Таблиця 1. Система принципів формування інвестиційної привабливості інноватики

№	Принципи	Визначення змісту
1	Системності формування	Взаємодія складових елементів (підсистем) об'єднує їх в єдину цілісну систему з специфічними рисами, властивостями і якостями
2	Непереривності	Здатність перетворюватися у часових координатах і породжувати нову систему інвестиційної привабливості інноватики та її оцінки
3	Передбачуваності і прогнозованості	Оцінка тенденцій і змін мінливого середовища та формування попередніх та потенційних оцінок, передбачаючи майбутні інвестиційні процеси, перспективні напрями розвитку
4	Цілеспрямованості	Орієнтування на досягнення мети та бажаного результату, отримання позитивного ефекту
5	Наукової обґрунтованості	Використання методології з сукупністю принципів, наукових сучасних методів, міждисциплінарних підходів, теоретичних викладок, парадигм, концепцій, моделей
6	Динамічного розвитку	Стратегічний характер формування інвестиційної привабливості інноватики, направленість на розвиток економіки, сфери інноватики та виконання суспільних функцій
7	Адекватності	Результати та оцінки відповідають реальним процесам і ситуаціям, відображають перспективи розвитку подій, економічних явищ, у повній ступені здатні для використання у практиці господарювання і прийняття рішень інвесторами
8	Синергетичної взаємодії	Виникнення принципово нових непередбачуваних станів та наслідків як результат взаємодії

		прийнятих інвестиційних рішень щодо розвитку інноватики та отриманих від їх реалізації ефектів, сполучення факторів, елементів, складових інвестиційного процесу у єдину систему
9	Послідовності та логічності	Поетапність підвищення інвестиційної привабливості інноватики та вклад інвестиційних процесів у наближення стану функціонування економіки, прискорення і активізації вкладення інвестицій у досягнення сталого розвитку
10	Варіантності та ієрархічності	Множинність шляхів досягнення цілей

Дотримання запропонованих принципів слід розглядати як необхідну умову формування інвестиційної привабливості інноватики, яка в свою чергу має бути фундаментальним підґрунтям неіндустріалізації й переходу до сталого (збалансованого) розвитку суспільства на всіх ієрархічних рівнях його організації – від мезо- до мікрорівневого масштабу.

Список використаних джерел

1. Стратегія сталого розвитку України на період до 2030 року (Проект – Версія 3.2 станом на 05.12.2016). – К.: Всеукраїнська екологічна ліга, 2016. – 26 с.
2. Воронкова О.Н. и др. Состояние и перспективы развития экономики (мировой, национальной, региональной). Монография. В 2 книгах. Кн. 1, гл.6 Реиндустриализация & неоиндустриализация: концептуальные основы и возможности повышения конкурентоспособности страны в мировой экономике. - Одесса: Куприенко С.В., 2015 – 189 с., с. 134-154.
3. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки: Монографія. – К.: КНЕУ, 2005. – 232 с. – с.96
4. Формування інвестиційної привабливості екологічної інфраструктури в Україні: наукова доповідь. Одеса: ПРРЕД НАНУ, 2011. – 49 с.
5. Толмачов С.С. Інвестування як інструмент забезпечення сталого розвитку економічних систем: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції. [«Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту»]/ С.С. Толмачов, (м. Одеса, ОНПУ, 25-26 травня 2017 р.). - Одеса: ОНПУ. - 2017. – с.6-8

Tolmachov S.S., Kharichkov S.K.
 CONCEPTUAL FEATURES OF INNOVATION INVESTMENT
 ATTRACTIVENESS AS FACTORS OF NEO-INDUSTRIALIZATION AND
 SUSTAINABLE DEVELOPMENT

Abstract. The author's conceptual hypothesis of investment attractiveness (magnetism) of innovation as a factor of neo-industrialization and sustainable development of Ukraine is presented.

Key words: innovation, investment attractiveness (magnetism), neo-industrialization, sustainable development, systematic.

Хименко О.А.

заступник директора департаменту науково-технічного розвитку – начальник відділу розвитку науково-технічної інфраструктури, Міністерство освіти і науки України, oakh@ukr.net

ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В КООРДИНАТАХ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ

Анотація. Розглянуті основні аспекти залучення механізму державно-приватного партнерства у сфері вищої освіти з урахуванням ролі останньої у забезпеченні розвитку національної інноваційної системи та належності значної частини суб'єктів господарювання, що здійснюють інноваційну діяльність, до приватного сектору економіки.

Ключові слова: національна інноваційна система, сфера вищої освіти, державно-приватне партнерство, підготовка державних службовців.

Засади розвитку національної інноваційної системи України визначено Концепцією розвитку національної інноваційної системи (далі – Концепція), відповідно до якої національна інноваційна система є сукупністю законодавчих, структурних і функціональних компонентів (інституцій), які задіяні у процесі створення та застосування наукових знань та технологій і визначають правові, економічні, організаційні та соціальні умови для забезпечення інноваційного процесу, і включає в себе п'ять підсистем: державного регулювання, освіти, генерації знань, інноваційної інфраструктури, виробництва [1].

Концепцією як оптимальний варіант розвитку національної інноваційної системи визначається розвиток через здійснення комплексу заходів щодо збалансованого розвитку усіх підсистем національної інноваційної системи, підтримки інноваційної активності вітчизняних суб'єктів господарювання на всіх стадіях інноваційного процесу, стимулювання попиту на результати наукових досліджень і розробок, кваліфікований персонал, створення сприятливих умов для виробництва інноваційної продукції з високим рівнем доданої вартості та декларується норма щодо узгодження державної промислової, фінансової, податкової політики з державною політикою у сфері освіти, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності для цього.

Концепцією визначено чотири напрями розвитку національної інноваційної системи та формулюються відповідні завдання та шляхи для їх